

Somali A: literature – Standard level – Paper 1
Somali A : littérature – Niveau moyen – Épreuve 1
Somalí A: literatura – Nivel medio – Prueba 1

Wednesday 10 May 2017 (afternoon)

Mercredi 10 mai 2017 (après-midi)

Miércoles 10 de mayo de 2017 (tarde)

1 hour 30 minutes / 1 heure 30 minutes / 1 hora 30 minutos

Instructions to candidates

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Write a guided literary analysis on one passage only. In your answer you must address both of the guiding questions provided.
- The maximum mark for this examination paper is **[20 marks]**.

Instructions destinées aux candidats

- N'ouvrez pas cette épreuve avant d'y être autorisé(e).
- Rédigez une analyse littéraire dirigée d'un seul des passages. Les deux questions d'orientation fournies doivent être traitées dans votre réponse.
- Le nombre maximum de points pour cette épreuve d'examen est de **[20 points]**.

Instrucciones para los alumnos

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- Escriba un análisis literario guiado sobre un solo pasaje. Debe abordar las dos preguntas de orientación en su respuesta.
- La puntuación máxima para esta prueba de examen es **[20 puntos]**.

Ka qor **mid ka mid ah** qoraallada soo socda faallo suugaaneed ku salaysan labada su'aalood oo ka dambeeya qaybta aad xulatay. Jawaabtaadu waa inay la xiriirta labada su'aalood oo qaybta aad xulatay ka dambeeya.

1.

Qoraallo wax laga faallooda

- 5 Gorayadu ilmeheeda
aroori bay dhigtaayoo
aboodigu ku laayaa,
shimbirtuna aroosay
ilaxidhoo ammaana bay
ubadkeeda seexisaa.
- 10 Kala awran labaduye
edebtiyo aqoontiyo
asluubtay isku dhaafeen.
Caqligii wanaagsani,
itaal inuu ka roon yahay
bal eegoo u fiirsada.
- 15 Ilka weynoo maroodigu
araduu mirtaa buu
cadawgu ku ugaadhaa,
aboorkuna duddumadaan
aragnay buu dhistaayoo
naftiisa ku ilaashaa.
- 20 Kala awran labaduye
edebtiyo aqoontiyo
asluubtay isku dhaafeen.
Caqligii wanaagsani,
itaal in uu ka roon yahay
bal eegoo u fiirsada.
- 25 Ma ogtahay sagaaradu
awaarahay qoddaayoo
saaladeeda ku aastaa,
libaaxuna ma asturee
hilimaduu ka arooruu
30 digadiisa ku aslaa.
- 35 Kala awran labaduye
edebtiyo aqoontiyo
asluubtay isku dhaafeen.
Caqligii wanaagsani,
itaal in uu ka roon yahay
bal eegoo u fiirsada.

Xasan Sheekh Muumin, ka: *riwaayaddii Shabeelnaagood* (1974)

- (a) Ka faallee sida uu gabayaagu tixdan u adeegsaday xayawaanka iyo waxa ay muujinayaan.
- (b) Ka faallee qaabeynta erayada iyo kaalinta ay ku leedahay muujinta tixdan nuxurkeeda.

2.

(Qaybtan ee sheekadii waxay ku saabsantahay nin Calimaax la yidhaahdo oo helay warqad ay dirtay gabadhii uu jeclaaday oo Cawrale loo yaqaanno.)

Haddaba, maalintay tageen Taleex maalintii ku xigtey markay abbaara tobankii aroornimo ahayd oo ay jimce tahay ayaa ninkii warqadda sidey raadiyey Calimaax. Wuxuu doondoonaaba
5 wuxuu ka helay isagoo madan lagu shiraayo dhex fadhiya oo shirka wax kaga jira. Shirwac wax kale ma yeeline shirkii buu dhex maaxay ilaa uu Calimaax warqaddii farta ka saaray sidii ballankii ay Cawrala isku ogaayeen ahaa.

Darxumo, waxay ahayd Calimaax sida wax loo akhriyo ama loo qoro midna ma aqoon, haddaba waxaa jirtey warqaddii inuu u dhiibey si uu ugu akhriyo ninkii barbarkiisa midig fadhiyey,
10 oo nasiib darri ahaa sodoggiisii cusbaa oo uu mudda yar horteed gabarta ka guursadey, lana oran jiray Sugulle.

Waxaa dhacday markuu soddoggiis warqaddii jeexay oo weertii u horraysey oo ahayd “Calimaax sidii johoradeed yaanan kuu jamane” isha mariyey, mar labaadkiina ilaa ereyadii u danbeeyey oo ahaa Cawrala Barre akhriyey, oy u muuqatay inay warqaddu ku saabsan tahay
15 jacayl ka dhexeeya Calimaax iyo ruuxaas dumarka ah, ayaa hoosiis dhex maray warqaddii iyo indhihiisii oo uu mar saddexaadkii naxdin iyo yaxyax daraadood dib eray uga kicin waayey. Halkaasuu isagoo dhididsan soddoggii dib ugu celiyey warqaddii Calimaax iyadoo isku guda jirta. Calimaax waxay la noqotay in odaygii soddoggiisa ahaa indha dareeyey oo uu sidaas aawadeed warqaddii u akhriyi kari waayey. Markaasuu intuu warqaddii ka qabtay soddoggiis u
20 dhiibay ninkii dhinaciisa bidix fadhiyey, oo ayaandarro labaad ahaa seeddigii Wacays.

Wacays warqaddii buu intuu galka ka saaray oo kala bixiyey beeg isu hor qabtay, isagoo xoogaa dareeni galay markuu aabbihii wejigiisa eegay dhididka saarsaaran. Sidii si le’eg Wacays bilawgiiba wuxuu la kulmay wax aanu filayn oo aad uga yaabiyey, waana ka bogtay warqaddii isagoo aan weli eray ugu sheegin Calimaax. Calimaax baa haddaba dareemay inay
25 warqadda wax walaac geliyey soddiggiis iyo seeddiggiis ku qoran yihiin oo lagula dhici waayey ama lagala xishooday in loo sheego. Markaasuu ku yiri, “Wacays ii sheeg waxa warqadda ku qoran, yaase soo diray?” Wacays baa markaas u jawaaboo ku yiri, Calimaax waxa warqadda ku yaal iyo cidda soo dirtay midna halkan kuugu sheegi maayo, waayo Soomaalidu waxay ku maahmaahdaa, shir looma wada uunsiyo, ee waa inoo markaynnu shirka ka dareerno.

30 Calimaax waa af gartay Wacays oo shirkii buu iska dhegeystey isagoo walaacsan oo ka fekeraaya waxa warqadda ku qoran. Nasiib wanaag, in yar dabadeed ayaa shirkii ninkii guddoonshaha ka ahaa xiray oo gartii dhammeeyey.

Sidii ballanku ahaa markii la dareeray ayaa Calimaax iyo Wacays is raaceen, oo haddii in yar la wada socdey Calimaax yiri, “Wacays ina keen guriga aad warqadda iigu akhridide”.
35 Wacays baa markaas ku jawaabay, “Caliyow tanu mid gurigaagan laguugu akhriyaayo ma’ahee cidladaas inoo leexi”. Cidladay u leexdeen ayaa Wacays warqaddii u akhriyey Calimaax.

Calimaax markuu tixdii u horraysey ee warqadda ku tiillay maqlay ayuu afka gacanta saaray oo hareerihisii deydeyey in cid kale dhegeysanayso. Hadduu amminkiiba gartay in waxa meesha ku yaal uu jacayl yahay asaanay ku habboonayn in seeddiggiis u akhriyo, ayuu
40 yiri, “Bes! Wacaysow waa kaa dhantahay”.

Faarax M. J. Cawl, *Aqoondarro waa u Nacab Jacayl* (1974)

- (a) Ka faallee oo wax ka qor wixii aad ka fahantay fikradaha iyo shucuurta ay shakhsiyaduhu ku muujinayaan qaybtan.
- (b) Ka faallee sida uu qoraagu afka u qaabeeyay qaybtan oo wax ka sheeg saameynta qaabeyntan.